

Одлуком Изборног већ Филозофског факултета од 20.12. 2012. године изабрани смо у комисију за припрему извештаја о кандидатима за избор у звање доцента за ужу научну област Андрагогија.

На конкурс објављеном у Огласним новинама националне службе за запошљавање од 19.12. 2012. године пријавила се др Кристинка Овесни.

Пошто смо се упознали са биографијом и радовима кандидата, част нам је да Изборном већу Филозофског факултета поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ

Кристинка Овесни је рођена 21.01.1963. године у Крагујевцу где је завршила основну и средњу школу. На основу успеха у средњој школи постала је носиоца Вукове дипломе. Студије андрагогије на Филозофском факултету Универзитета у Београду уписала је 1986/87 школске године и завршила их 1992. године са просечном оценом 8. Дипломски рад на тему *«Активности родитеља и њихове деце у слободном времену»* оцењен је са оценом 10. По завршетку основних уписала је постдипломске-магистарске студије андрагогије и положила све предвиђене испите. Магистарски рад на тему *«Схватања и модели професионалног припремања андрагошких кадрова»* успешно је одбранила у јуну 2000. године. У мају 2001. године Наставно-научно веће Филозофског факултета одобрило јој је израду докторске дисертације под називом *«Професионализација подручја образовања одраслих»*, коју је успешно одбранила 25.06.2007.г.

После дипломирања Кристинка Овесни је радила као демонстратор на предметима Андрагогија слободног времена и Методика основног образовања одраслих. У току 1998 године изабрана је у звање асистента приправника, а по одбрани магистарске тезе 2002. године у звање асистента на предмету Планирање кадрова и образовања на Одељењу за педагогију и андрагогију Филозофског факултета у Београду. У току 2008. године изабрана је у звање доцента за ужу научну област Андрагогија.

Др Кристинка Овесни је учествовала као сарадник на четири пројекта у Институту за педагогију и андрагогију филозофског факултета. Захваљујући свом истраживачком радом и стручним ангажовањем постала је члан неколико значајних домаћих и међународних стручних организација као што су Међународно друштво за компаративно образовање одраслих (ISCEA), Балканско друштво за педагогију и образовање (BASOPED), Европска мреже за е-учење и образовање на даљину, Међународна мреже за образовање одраслих и развој људских ресурса, Међународна група за обучавање и развој, Европског друштва за истраживања у образовању одраслих, Академија за развој људских ресурса, AHRD.

Од 1995 до 2002 радила је као секретар часописа Андрагошке студије, а од 2002 године обавља послове уредника за инострану периоду у истом часопису.

Кристинка Овесни има запажену улогу у настави о чему говори и чињеница да је била ментор за 30 дипломских и завршних радова и ментор за једну мастер тезу. Од избора у звање доцента активно је ангажована на напређењу програма наставе на студијској групи за андрагогију. Она је у оквиру претходног акредитационог циклуса развила и осмислила 5 потпуно нових програма на основним, три на мастер студијама и два на докторским студијама. Др Кристинка Овесни спада у ред оних наставника и сарадника који су

посвећени настави и њеном континуираном унапређењу и који су доступни студентима у максимално могућој мери. Она има изузетан однос са студентима о чему говори и чињеница да је у поступку вредновања наставника од стране студената оцењивана врло високим оценама. У периоду од 2009 до 2012 за курсеве које предаје на студентској евалуацији добијала је оцене од 3,17, до 4,89.

Др Кристинка Овесни је до сад објавила две монографије и преко 50 радова који су релевантни за уже студијско подручје којим се бави (планирање образовања и развој људских ресурса)

Од избора у звање доцента, односно у последње четири године, објавила је четири рада у међународним и националним часописима, од којих се један налази на SCI листи, 10 радова у тематским зборницима и 10 саопштења на домаћим и међународним скуповим и неке од тих радова ћемо овде кратко анализирати.

1. Овесни, К. (2012). *Унапређивање квалитета подручја развоја људских ресурса: етички аспекти*, У: Н. Вујисић–Живковић, М. Митровић, К. Овесни (ур.), Посебна питања квалитета у образовању, тематски зборник. Београд: Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета Универзитета у Београду, 187–204.

У раду се из андрагошке перспективе расправља о проблемима професионалне етике на подручју развоја људских ресурса. Етика представља кључни елемент теоријског утемељења развоја људских ресурса као научне дисциплине, као и ослонац практичног деловања на подручју развоја људских ресурса. У раду се полази од претпоставке да су основна питања која су покретала дискурсе, генерисала истраживања и водила успостављању формалних кодекса професионалне етике на интернационалном, националним и нивоима професионалних асоцијација, била усмерена на унапређивање квалитета развоја људских ресурса. Посебно су анализирани интересантни дистинктивни модели етичког одлучивања: четворокомпонентни модел процеса етичког одлучивања заснован на Колберговим стадијумима моралног развоја, модел етичког одлучивања са наглашеном улогом појединца и модел етичког одлучивања заснован на мери или степену за проблем релевантних моралних императива у конкретној ситуацији. Етичка питања деловања на подручју развоја људских ресурса веома су комплексна јер укључују андрагошке интервенције (примењене на специфични контекст организације) интегрисане са деловањем из перспективе менаџмента. У оба вида деловања јављају се дилеме при одлучивању (андрагошко интервенисање отвара ова питања нпр. током планирања програма за образовање, учење или обучавање запослених, примене андрагошких принципа и стандарда, док их „менаџерско деловање“ запослених на подручју развоја људских ресурса отвара сваки пут када се постави питање чији ће се интереси заступати – интереси запослених, организације, клијената, инвеститора). Унапређивање подручја развоја људских ресурса у етичком смислу је веома комплексно јер подразумева прожимање теоријске основе научне дисциплине етичким питањима и практично деловање на нивоу организације које укључује андрагошко интервенисање у ситуацијама које захтевају доношење етичких одлука. Због тако комплексне интеракције различитих елемената радне, професионалне и менаџерске обавезе, прихватање кодекса професионалне етике кроз његово критичко промишљање ствара потенцијал код запослених у области развоја људских ресурса за подстицање креирања организационе културе у којој се примењују различити модели етичког одлучивања и реализују

брижљиво планиране андрагошке интервенције, као и потенцијал за медијацију у етичком одлучивању на екстерном нивоу.

2. Овесни, К., Пејатовић, А. (2012). *Саветовање и водјење у образовању одраслих*, У: Ш. Алибабић, С. Медић, Б. Бодрошки: *Тематски зборник Института за педагогију и андрагогију*. Београд: Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета Универзитета у Београду (*ин пресс*).

У раду се разматрају процеси саветовања и вођења у образовању одраслих и потреба за саветовањем и вођењем у образовању. Применом анализе садржаја испитана је фреквенција извора потреба за саветовањем и вођењем у образовању (СВОО) који се наводе у тридесет обухваћених научних извора. Издвојено је, рангирано и експлицирано дванаест детерминанти: утицај социјалног контекста, тежња за остварењем одређеног циља, тежња за побољшањем социјалног статуса, тежња за побољшањем материјалног статуса, тежња за повећањем аутономије, културни контекст, трагање за новим смерницама, недостатак информација, промене у свету рада, промене у интересовањима, недовољна освешћеност и губитак посла. Описана су три модела теоријских извора за обликовање праксе саветовања и вођења у образовању у оквиру којих се може издвојити неколико теоријских перспектива – перспектива уклапања појединца, теорија развоја каријере, социјално–когнитивна теорија развоја каријере и перспектива развоја одраслих. Изложено је више система/модела саветовања и вођења у образовању (интерактивни, мултидимензионални, менторски, групни). Процеси СВОО одређени су као процеси повезани са социјализацијом и васпитањем одраслих, у којима се примењује широк спектар андрагошких интервенција, усмерених на демаргинализацију и побољшање квалитета живота одраслих, који су под директним утицајем политика образовања, промена у свету рада на организационом и глобалном плану. Проучавање концептуалног оквира процеса саветовања и вођења у образовању одраслих (СВОО) указало је на дифузне теоријске парадигме, терминолошку замагљеност, недовољну професионалну издиференцираност (и са тим повезану нејасно изражену потребу за комплементарним приступањем), дубоку умреженост ових процеса у политике образовања. Издвојени базични теоријски модели СВОО развијени су кроз системски приступ, фокусиран на помагање у процесу освешћивања циља, значаја и самоусмерености у образовању, и холистички приступ, фокусиран на позиционирање индивудуе у сопственом контексту. У последњој деценији 20. века ова „развојно–контекстуалистичка“ таксономија допуњена је и динамичким моделом, који обједињује развојну и контекстуалистичку позицију, и посматра их у интеракцији, са посебним акцентом на учење. У раду су испитане фреквенције извора потреба за СВОО који се наводе у тридесет анализираних научних извора. Овако добијени налази анализе извора потреба дају простор за андрагошко планирање, обликовање и реализацију активности саветовања и вођења у образовању. Самоусмереност одраслих у процесу учења, детерминисаност социјалним и културним контекстом, потреба за информисањем, те тежње за побољшањем социјалног и материјалног статуса, повећањем аутономије и новим смерницама, промене у интересовањима, недовољна освешћеност, губитак посла и импликације промена у свету рада имају изузетно велики андрагошки значај за помагање, усмеравање и вођење у образовању и развој специфичних система и модела саветовања и вођења у образовању.

3. Ovesni, K., Pejatović, A. (2012). *CARDS Project's Effects on the Continuing Professional Education of Teachers in Serbia*, In: Ö. Demirel (ed.): *Educational Reform in the 21st Century in Balkan Countries, 15th International BASOPED Conference Proceedings*, Thessaloniki: Grafima Publications.

У раду су изложени ефекти програма континуираног професионалног образовања наставника укључених у ЦАРДС-BET пројекат у Србији (као део реформских процеса на подручју средњег стручног образовања). Главни циљ ове емпиријске студије био је описивање ефеката CARDS програма на планирање и управљање сличним програмима у будућности. Као основне индикаторе CARDS програма посматрали смо перцепцију: побољшање персоналних карактеристика релевантних за професију, промене у базичним професионалним компетенцијама, побољшање компетенција за интерперсоналну комуникацију и побољшање компетенција за управљање и планирање у образовању. Прикупљени подаци статистички су анализирани применом факторске анализе, метода главне осе (принципал ахис анализис), са Варимах ротацијом, каноничке корелационе анализе и дискриминационе анализе. Налази су указали на значај брижљивог андрагошког обликовања програма за континуирано професионално образовање заснованог на уверењима наставника, њиховим образовним потребама и одређеним био-социјалним и радно-организационим карактеристикама. Истраживачки налази су указали на континуирано укључивање у брижљиво креиране програме континуираног професионалног образовања, посебно код млађих наставника средњих стручних школа, оних који нису завршили мастер или докторске студије, као и код оних наставника средњих стручних школа који током свог претходног образовања нису стекли адекватно знање везано за професију наставника. Као најснажнији инсентиви за укључивање у ове програме издвојени су: социјални притисак у организацији, потреба за професионалним усавршавањем, свест о значају професионалних знања и знања из области педагогије и андрагогије. Један од најважнијих налаза анализе ефеката ЦАРДС-BET програма на планирање и управљање сличним програмима у будућности је неопходност да се значајни напори фокусирају на развој климе која погодује учењу и интеграцији елемената концепта организације која учи, тл. посвећености, тимског рада, заједничке визије, сарадње, конструктивног решавања проблема, јасне комуникације, критичког мишљења, аутономије. Такав приступ укључује интегрисању широког спектра андрагошких, педагошких, психолошких и знања релевантних за подручје развоја људских ресурса.

Закључак и предлог

На основу анализе радова и научно-стручних активности доцента др Кристинке Овесни Комисија је увере да је њен допринос развоју и утемељењу андрагогије и развоју одељења за педагогију и андрагогију, несумњив. Њен научно истраживачки рад и објављени радови говоре о њеној широкој упућености у савремену проблематику образовања и учења одраслих, посебно када је у питању тематика планирања образовања и развоја људских ресурса. Узимајући то у обзир комисија сматра да Кристинка Овесни *испуњава све услове* да се изабере у звање доцента за ужу научну област Андрагогија.

У Београду 24. 01.2012.

Комисија:

1. Др Миомир Деспотовић, ванредни професор

2. Др Шефика Алибабић, редовни професор

3. Др Душан Савићевић, редовни професор у пензији